

Immunológia alapjai

18. előadás:
Regionális immunitás
MALT és SALT

Regionális immunitás

Szisztémás immunitás

Regionális nyirokcsomók, lép

Lokális/regionális immunitás

MALT = mucosa associated lymphoid tissues

(mukóza-asszociált nyirokszövetek)

Gasztrointesztinális traktus

Légutak

Urogenitális traktus

Bőr immunrendszer

Mukóza-asszociált nyirokszövetek

Bél

Nagy felszín (>200m²)

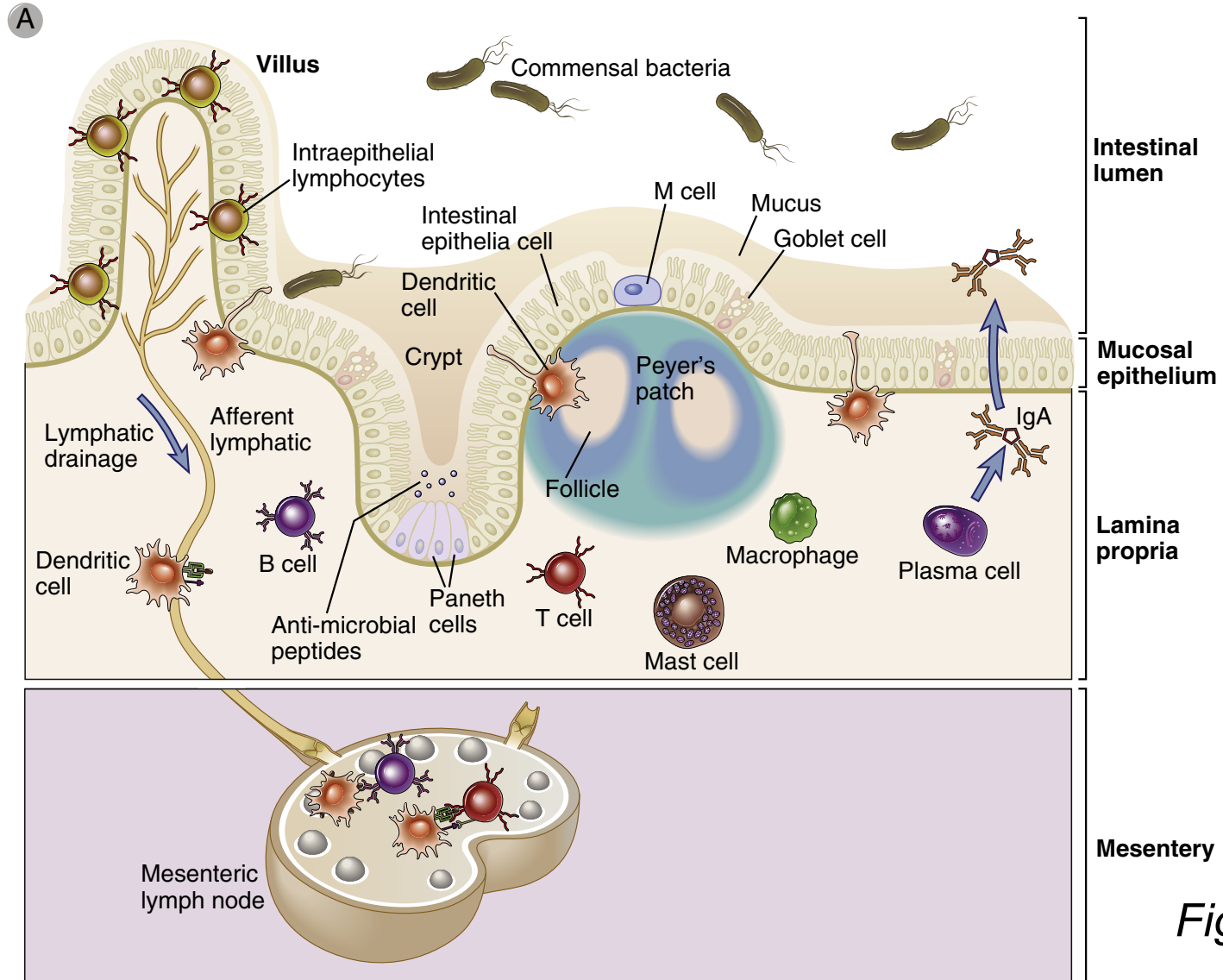
Hatalmas mennyiségű ártalmatlan (de hasznos!!) idegen antigén: étel + bélflóra

Kis mennyiségű patogén

Tolerancia és támadás közti finom egyensúly

Nyirokszövetek a bélben

“Programozott nyirokszövetek:” PP (+mLN)

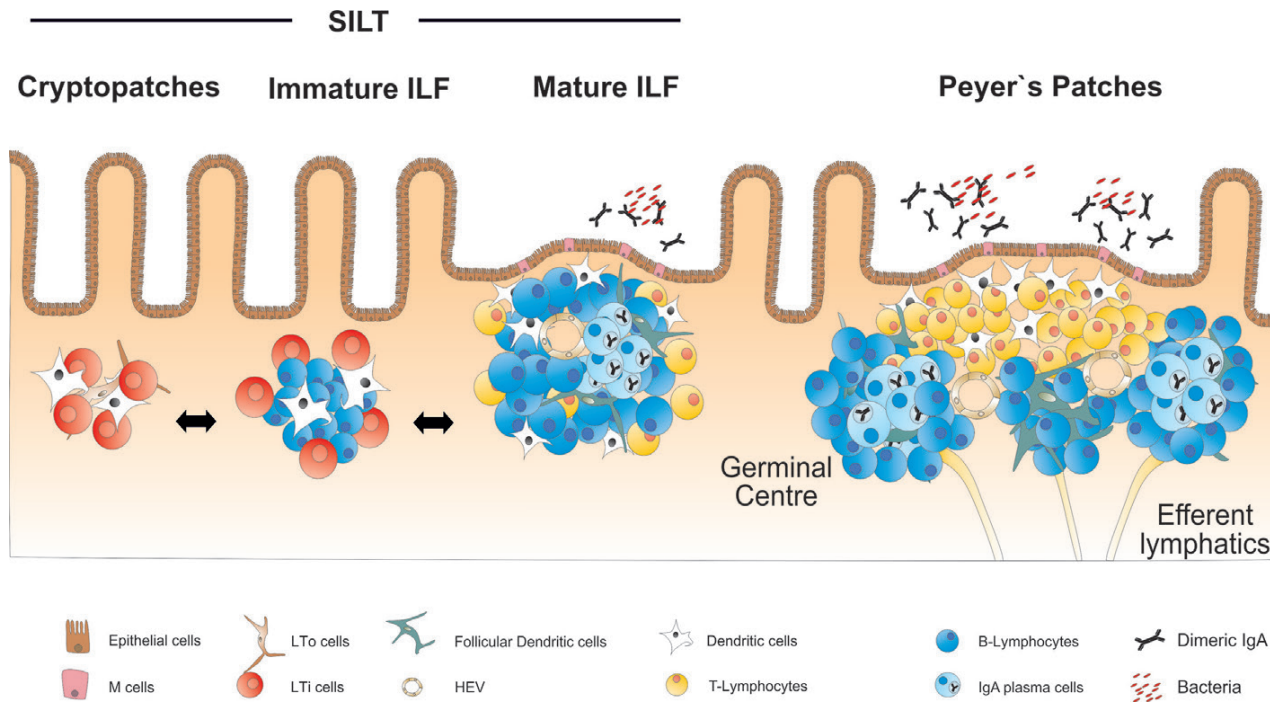
Peyer plakk/
colon plakk

Mezenteriális
nyirokcsomó
regionális
nyirokcsomó!

Fig 14-1

Nyirokszövetek a bélben

SILT: Szoliter intesztinális nyirokszövetek

FIGURE 1 | Overview on the anatomy and structure of CP, ILF, and PP in the small intestine. SILT consists of a dynamic continuum of structures ranging from small cryptopatches (CP) to large mature isolated lymphoid follicles (ILF). CP start to develop into immature ILF by recruiting B cells. Mature ILF contain one big B cell follicle and develop germinal centers, vascular structures, and a follicle-associated epithelium. PP represent the most structured lymphoid organs in the intestine, containing several B cell follicles and distinct T and B cell areas.

Intesztinális immunrendszer sejtjei

Epithel sejtek: fizikai barrier

Kehely sejtek: nyák szekréció

nyák: belső (sűrű) és külső (lazább) réteg

antigén gyűjtés...?

Paneth sejt: anti-mikrobiális peptidek szekréciója

M-sejt: antigén transzport

...mind az intesztinális (epitél) őssejtből származnak
(Intestinal stem cells, ISC)

Az epithel sejtek mintázat felismerő receptorokat (PRR)
expresszálnak (TLR, NLR)

PRR aktiváció gyulladást vagy toleranciát vált ki

Intesztinális immunrendszer sejtjei

M-sejt: antigén **transzport** a lumen felől
(**nem** antigén prezentáció!!)

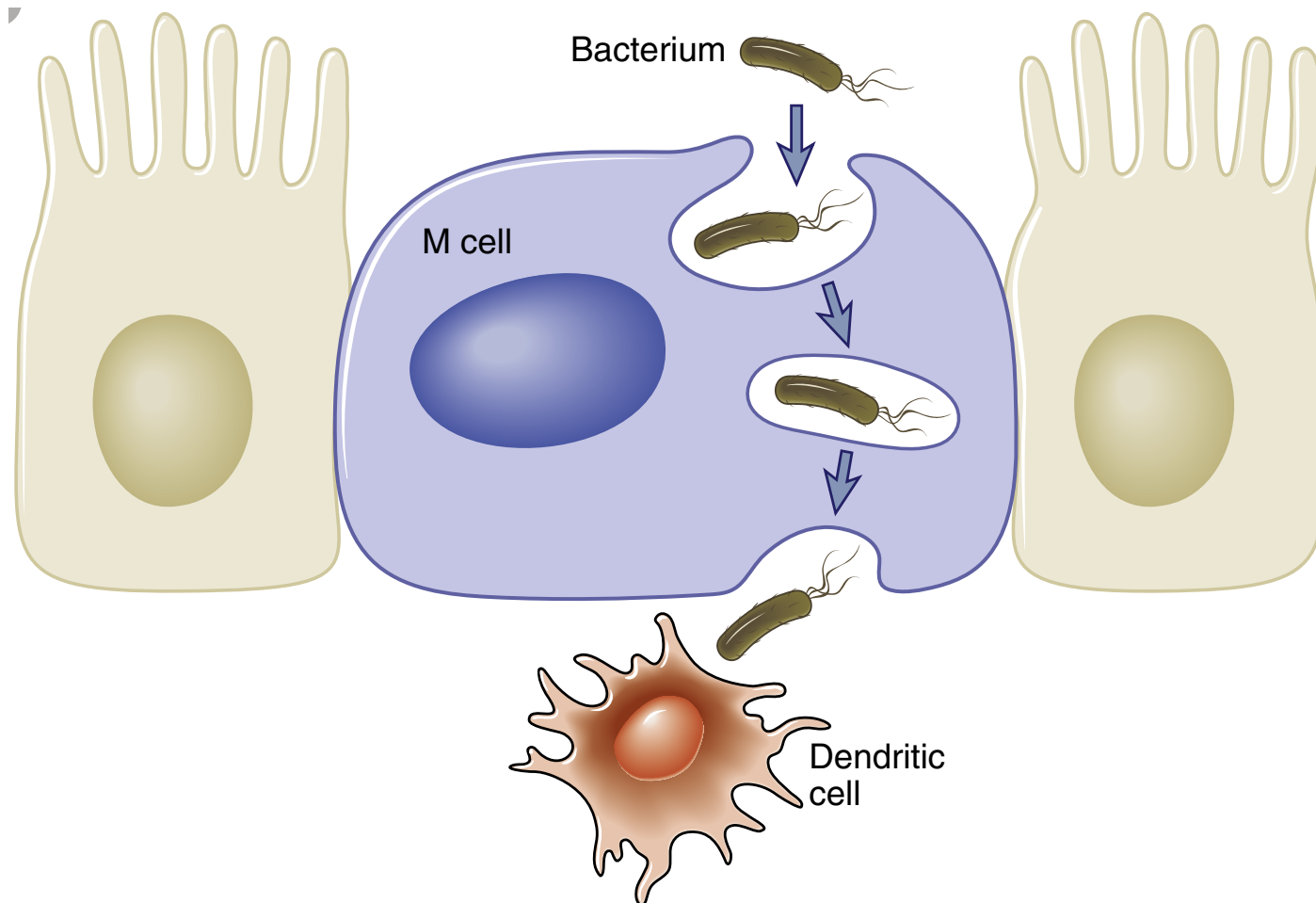

Fig 14-3

Intesztinális immunrendszer sejtjei

Dendritikus sejtek, makrofágok

Antigén prezentáció a mezenteriális nyirokcsomókban

Általában toleranciát indukálnak (IL-10, TGF β)

DC: retinal dehidrogenázt expresszálnak $\rightarrow$ retinsavat szekretálnak $\rightarrow$ intestinális homing indukálása

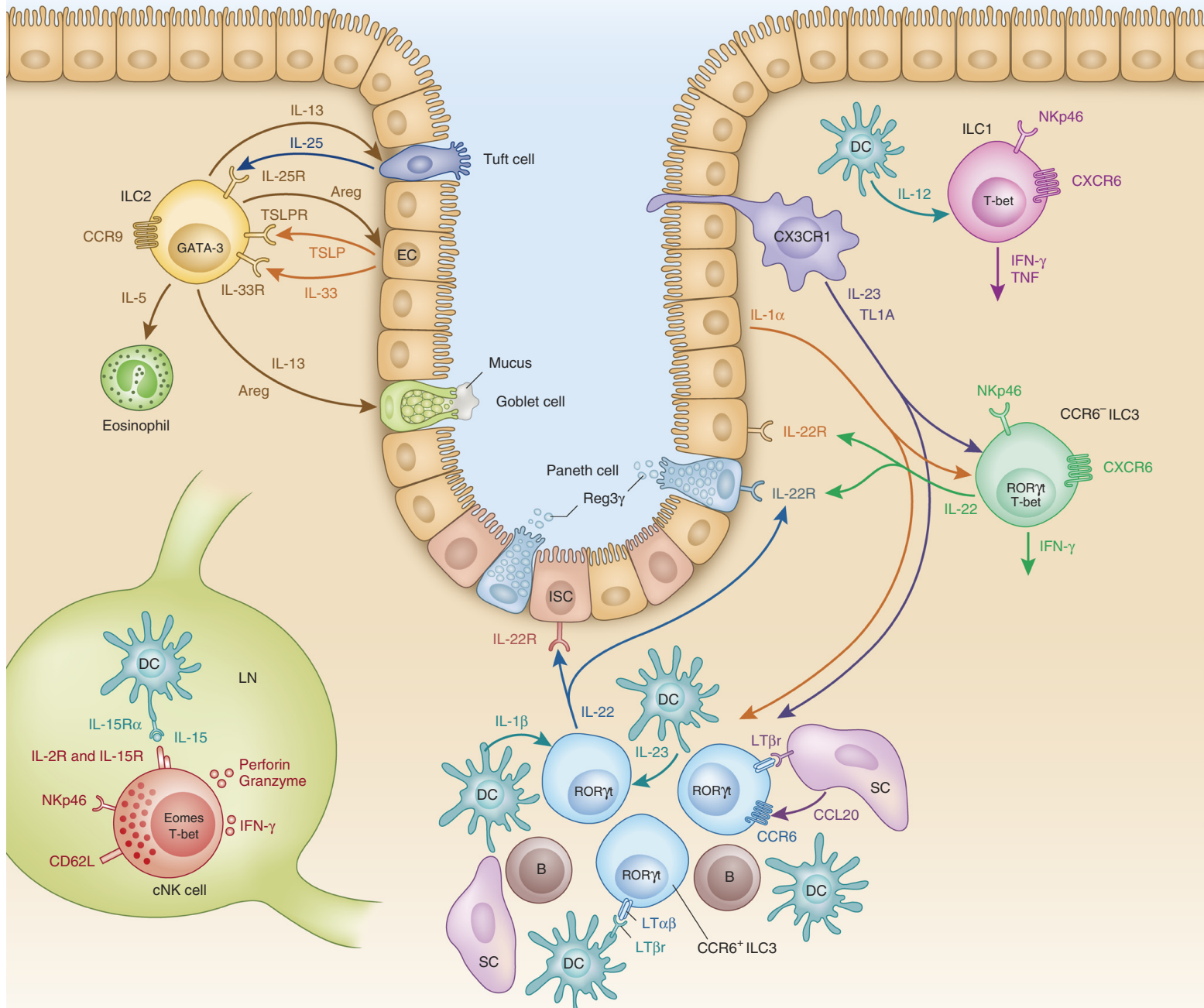
Innate lymphoid cells / Veleszületett limfoid sejtek

(ILC1: NK-sejt + non-citotoxikus ILC1)

(ILC2: paraziták elleni immunválasz, allergia)

ILC3: nyirokszövetfejlődés, “mukozális gyógyulás”, gyulladás

Innate lymphoid cell (ILC) / Veleszűletett limfoid sejt

Mukózális homing

Endothél	Leukocita
MAdCAM-1	$\alpha 4\beta 7$
CCL25	CCR9

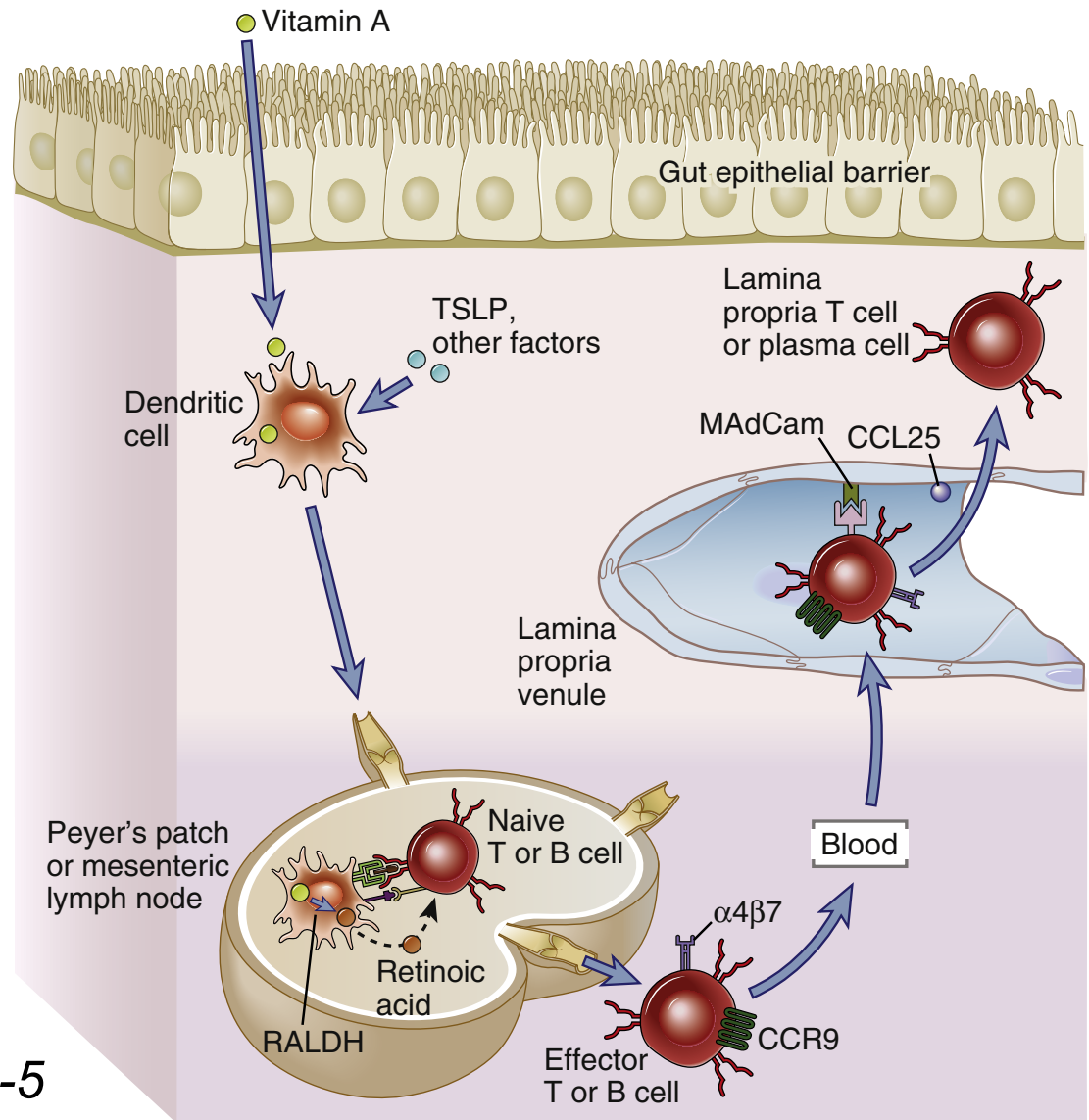

Fig 14-5

Intestinális humorális válasz

IgA⁺ B-sejtek!!!!

(kevés IgM, IgG...)

Izotípus váltás: T-dependens, de T-independens (!) módon is

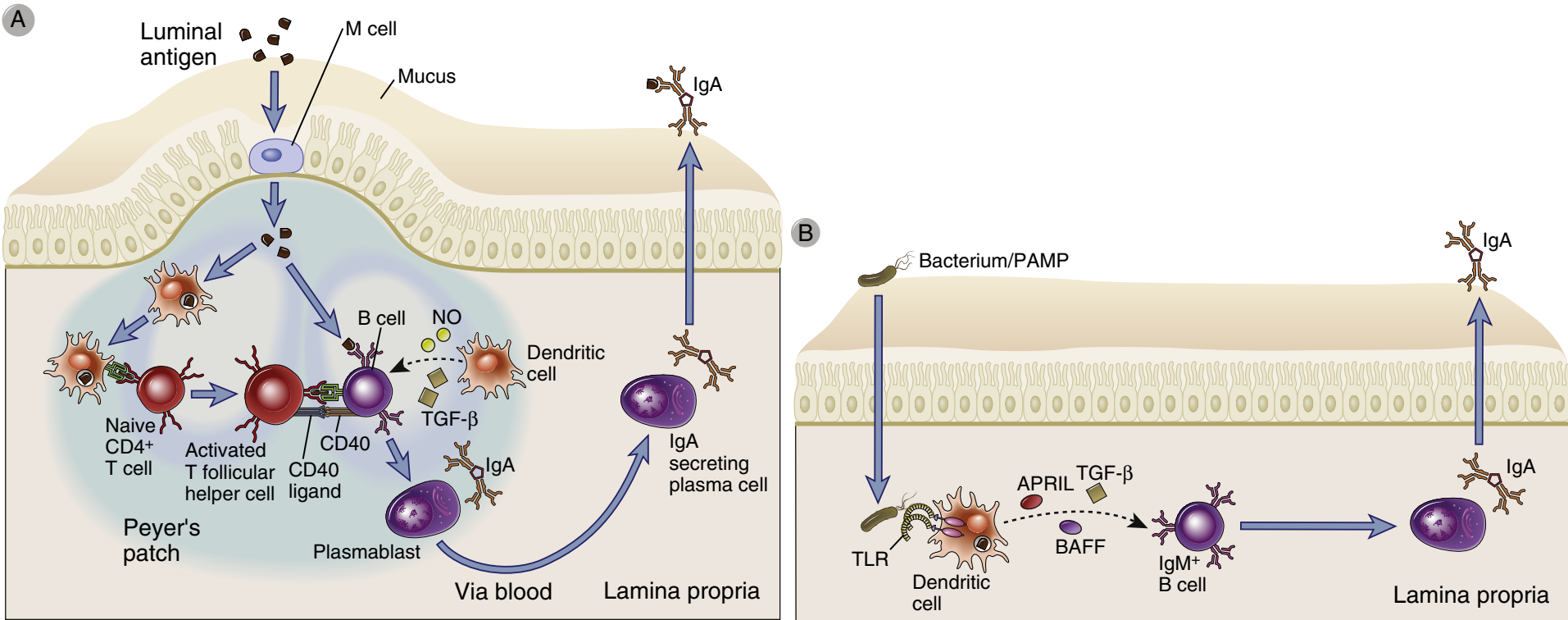
Nagy mennyiségű TGFβ

Neutralizáló immunitás: mikroba/toxin epithelsejthez való kötődését/azó való átjutását akadályozza meg

B-sejtek: Limfoid folliculusokban (PP, ILF) és diffúzan a lamina propriában helyezkedhetnek el

IgA: dimer, *poly-Ig receptor* segítségével jut át az epithelsejteken (=transcytosis)

Intestinális humorális válasz

T-dependent IgA production

T-independent IgA production

Fig 14-7

Intestinális humorális válasz

IgA transport

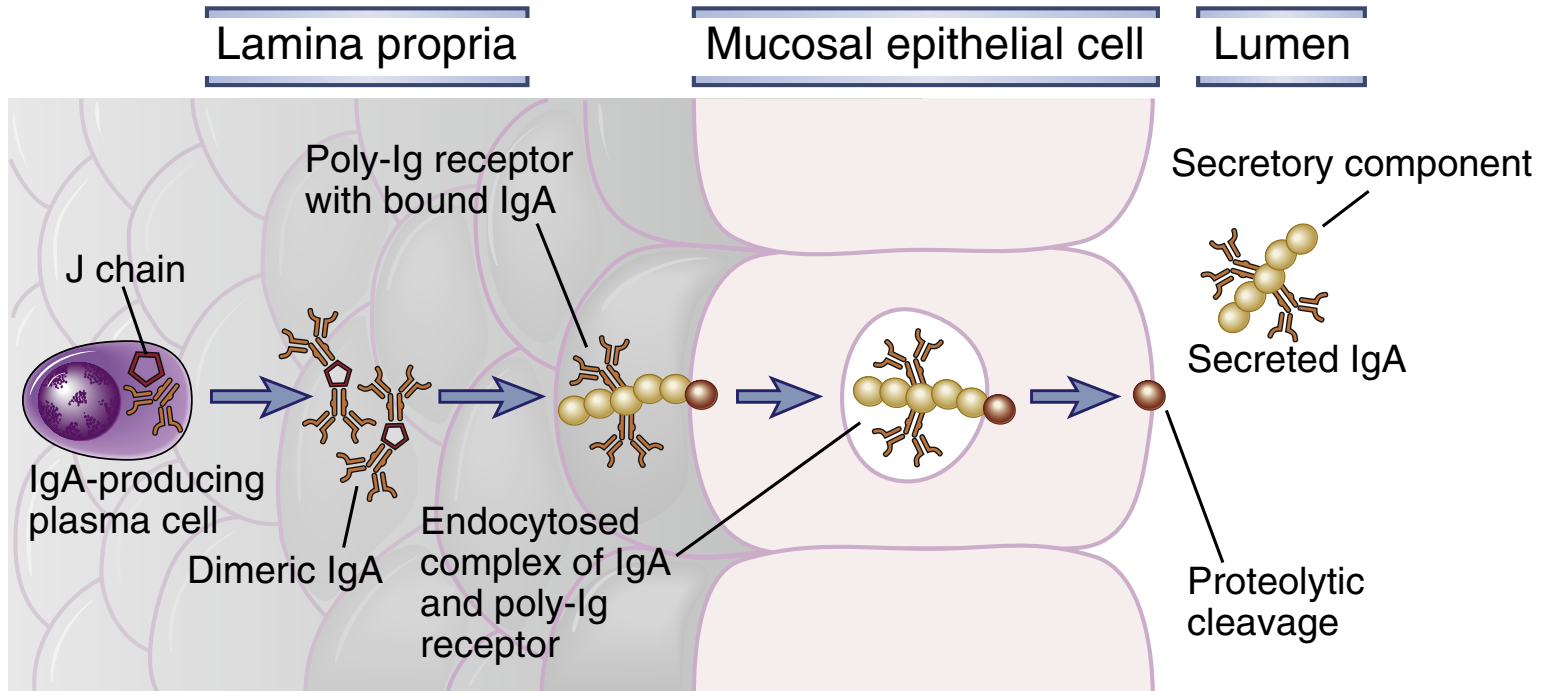

Fig 14-8

Intesztinális T-sejt válasz

Elhelyezkedés

Diffúzan:

Intraepitheliális limfociták: főleg CD8⁺ vagy $\gamma\delta$ T-sejtek

Lamina propria limfociták: főleg CD4⁺ effektor/memória sejtek

Organizált nyirokszövetek:

Peyer plakk

Izolált nyiroktüszők

főleg CD4⁺ T-sejtek (Treg, folliculáris helper T-sejtek)

T-sejtek típusai:

T_H17 (~ILC3!)

IL-17, IL-22 termelés

Extracelluláris patogének elleni immunválaszban fontos szerep

T_H2 (~ILC2!)

IL-4, IL-13 termelés

Paraziták elleni immunválaszban fontosak

Regulatórikus T-sejtek (Treg)

TGF β , IL-10 termelés

Nem-pathogén törzsekkel szemben tolerancia indukálása

Intestinális mikrobiom

10^{14} sejt (emberi test sejtszámának 10-szerese!)

A bél (=lokális) immunválasz mellett a szisztémás immunválaszt is befolyásolják!

Azonosítás: 16S rRNS szekvenálás (baktérium törzsekre specifikus)

Extraintesztinális hatások

Rheumatoid arthritis

Allergiás betegségek (asthma)

Példa:

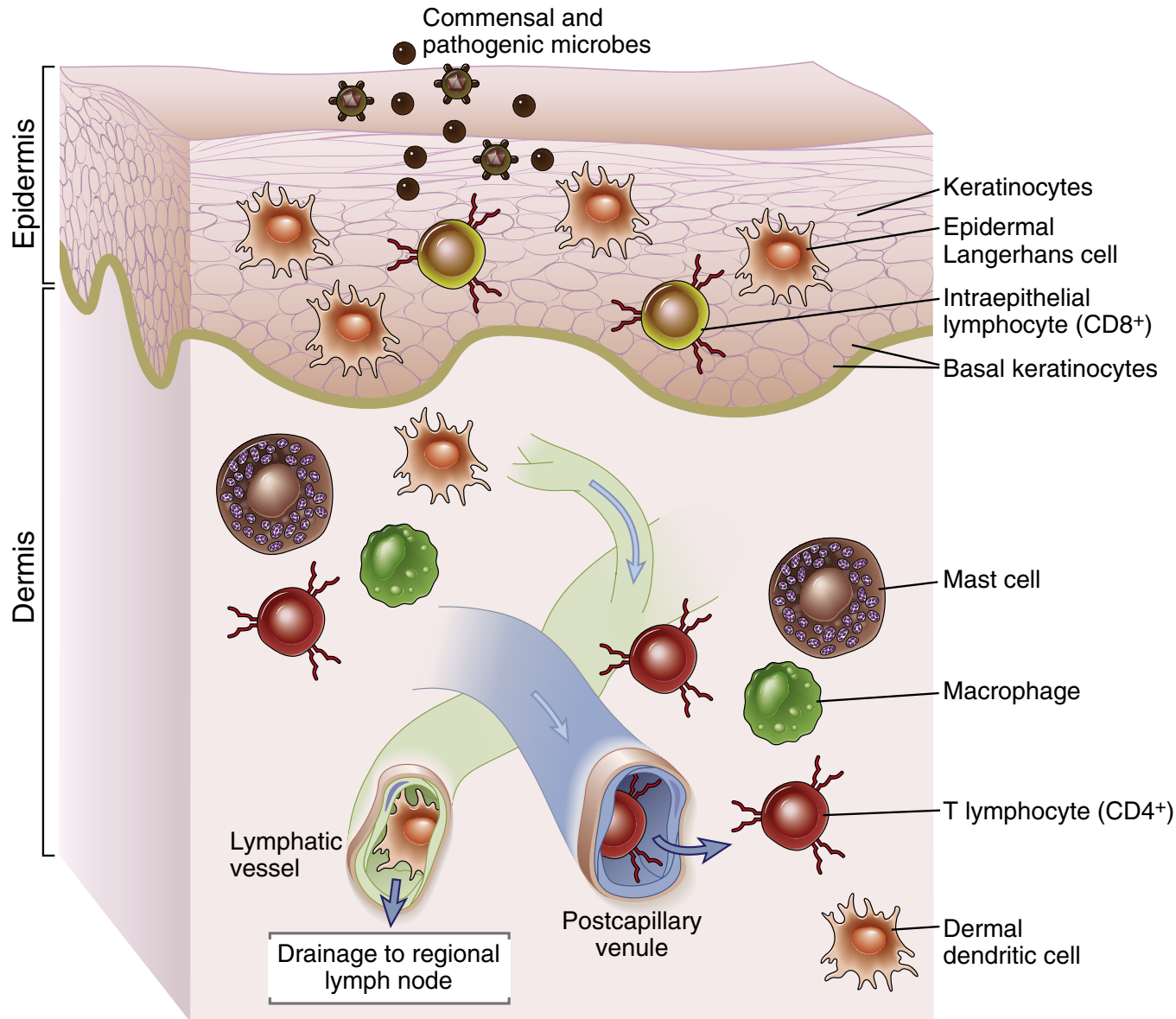
Clostridium difficile ferőzés: általában antibiotikum használat miatt normál bélflóra károsodása következtében

Terápia: fekális transzplantáció (egészséges donortól származó baktérium flóra)

Bőr immunrendszer

Bőr immunrendszer

2m²
Fizikai barrier
Napégés
Mikróbák
Traumák

Fig 14-9

Bőr immunrendszer sejtjei

Keratinociták

Fizikai barrier

Citokintermelés: TNF α , IL-1, IL-6 (gyulladás); IL-10 (reguláció)

Kemokintermelés: CCL27

Anti-mikrobiális peptidek termelés: defensin, cathelicidin

Aktiváció: PRR által (TLR, NLR)

Dendritikus sejtek

Főleg Langerhans-sejtek

Fagozitózist követően a regionális nyirokcsomóba vándorolnak

T-sejteknek antigént prezentálnak, bőr-homingot indukálnak

T-sejtek

Intraepidermális: főleg CD8⁺ vagy $\gamma\delta$ T-sejtek

Dermális: CD4⁺ (T_H1, T_H2, T_H17, T_{reg})

Bőrbe való homing

Endothél	Leukocita
E-selectin	CLA
CCL27	CCR10

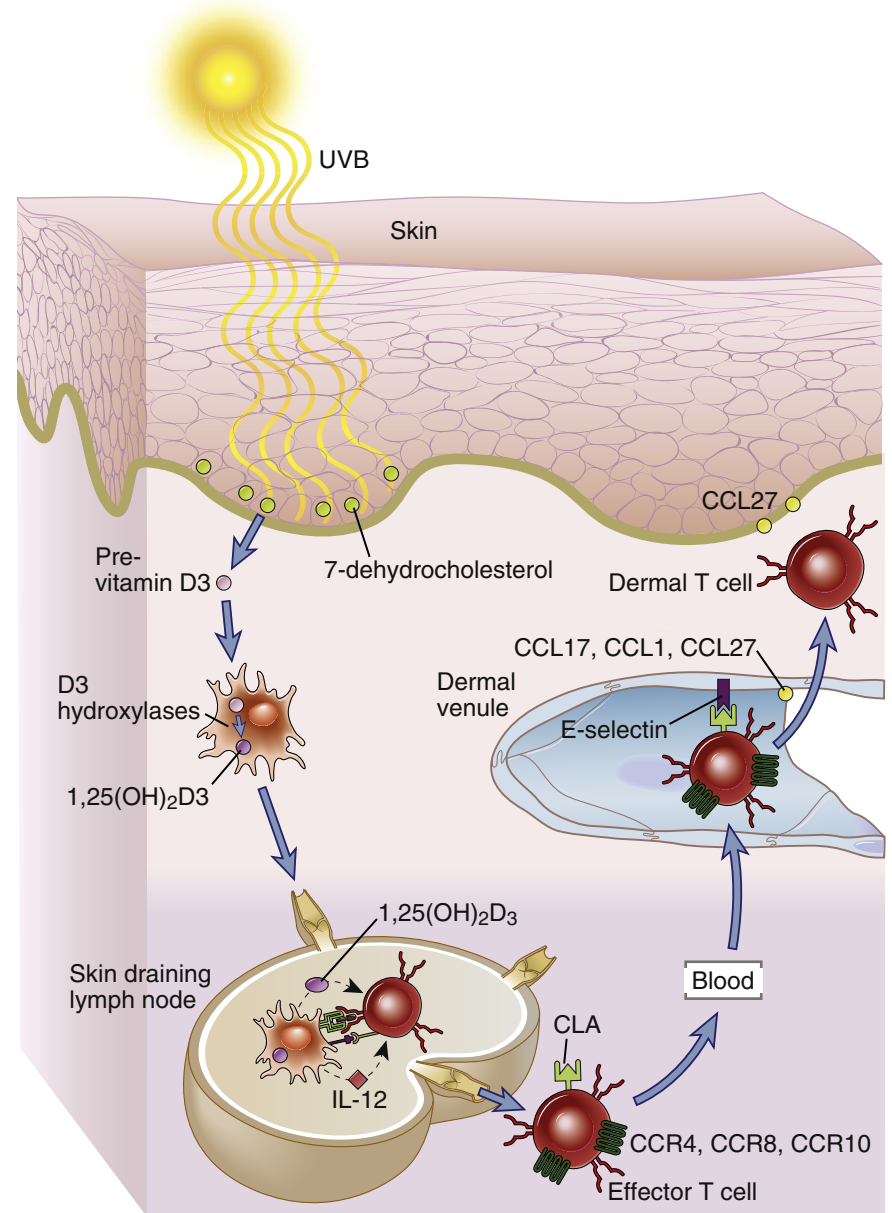

Fig 14-10